

T.B.M.M. (S. Sayısı : 122'ye 1 inci Ek)

Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/359)

Not : Tasarının gerekçesi ile Çevre Komisyonunun Raporu Sıra Sayısı 122'de yer almaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/359
Karar No. : 129*

26.11.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 29 Temmuz 1999 tarihli 11 inci Birleşiminde kabul edilerek Genel Kurula sevk edilmiştir.

10 Kasım 1999 tarihli yazımızla Komisyona iadesini talep ettiğimiz Tasarı Genel Kurulun 15.11.1999 tarihli 19 uncu Birleşiminde okunarak Komisyonumuza iade edilmiştir.

Hükümet temsilcilerinin katılmalarıyla 24 Kasım 1999 tarihinde yapılan 19 uncu Birleşimimizde, Komisyonumuzca 122 sıra sayılı önceki raporumuz ve metnimiz benimsenmiş ve Tasarı bu şekilde kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmrân İnan
Van
Üye
Ali Tekin
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya
Üye
Seyyit Haşim Haşimi
Diyarbakır
Üye
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
Biröl Büyüköztürk
Osmaniye

Kâtip
Mehmet Ali Bilici
Adana
Üye
Müjdat Kayayerli
Afyon
Üye
Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Osman Yunakoğulları
İstanbul
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa
Üye
M. Cengiz Güleç
Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARARIN HUKUKİ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARARIN HUKUKİ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 1992 Protokolü ile tadil edilen "Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme"ye ekli çekince ve beyanla katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H.Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

K. Aktaş

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

A. A. Denizolgun

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

Y. Topçu

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Millî Sav. Bak.ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dışişleri Bakanı V.

Ş. Gürel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Erstüner

Orman Bakanı

E. Taranoglu

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Setdaroglu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı V.

K. Aktaş

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Güt. Bak.

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

**1992 PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARARIN
HUKUKİ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ
ULUSLARARASI SÖZLEŞME**

Madde - I

İşbu Sözleşme anlamında :

1. "Gemi" sözcüğü, dökme halde petrol türevlerini (hidrokarbür) taşımak üzere yapılmış ya da bu amaçla tadil edilmiş deniz gemisi ile her türlü deniz araçlarını anlatır; ancak başka yüklerle petrol türevleri (hidrokarbür) taşıyabilecek nitelikteki gemilerde, petrol türevi taşıdıkları zamanda ve böyle bir gemi dökme petrol türevinden arındırıldığı kanıtlanmış olmadıkça petrol türevi taşıma seferini izleyen seferleri sırasında bu konvansiyona göre gemi kabul edilecektir.

2. "Şahıs" sözü bütün gerçek kişileri veya devlet ve siyasi taksimatı dahil olmak üzere kamu hukuku veya hususi hukuk tüzelkişilerini ifade eder.

3. "Donatan" sözü gemi sicilinde, gemi adlarına kayıtlı bulunan kişi veya kişileri, gemi sicilde kayıtlı değilse geminin mülkiyetine sahip bulunan şahıs veya şahısları ifade eder. Şu kadar ki gemi bir devletin mülkiyetinde olup da bu devlette gemi işletme müteahhidi olarak müseccel bulunan bir şirket tarafından işletilmekte ise "Donatan" sözü bu şirket anlamına gelir.

4. "Sicil Devleti" müseccel gemilerde geminin sicilinde kayıtlı bulunduğu devleti müseccel olmayan gemiler bakımından ise geminin bayrağını taşıdığı devleti ifade eder.

5. "Petrol" sözü, gemide yük olarak taşınan veya geminin yakıt tanklarında bulunan, ham petrol, fuel-oil, ağır dizel yağı ve gres yağı gibi dayanıklı (buharlaştırma derecesi yüksek) hidrokarbon mineralleri ifade eder.

6. "Kirlenme zararı"nın anlamı :

a) Gemiden nerede olursa olsun sızan veya bırakılan hidrokarbonların sebep olduğu kirlenmeden hidrokarbonu taşıyan gemi dışında meydana gelen bütün ziyan veya zararları ifade eder, bu bozulmadan kaynaklanan kâr kaybının dışındaki çevre bozulması için tazminatın, fiilen yapılan veya yapılacak olan eski haline döndürme ile ilgili makul tedbirlerin maliyetlerine sınırlandırılması şartıyla;

b) Korunma tedbirlerinin masrafları ve bu tedbirlerin sebep olduğu ziyan veya zararlar da buna dahildir.

7. "Korunma tedbirleri" bir hadisenin vukuundan sonra kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için herhangi bir şahıs tarafından alınan makul tedbirleri ifade eder.

8. "hadise" kirlilik zararına neden olan veya bu tür hasar ile ilgili ciddi ve ağır tehdit oluşturan aynı menşeli her türlü olayın ortaya çıkışı veya olaylar dizisi anlamında olacaktır.

9. "Örgüt" sözcüğü Uluslararası Denizcilik Örgütünü ifade eder.

10. *1969 Sorumluluk Sözleşmesi* 1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluk ile ilgili Uluslararası Sözleşme anlamındadır. Bu Sözleşmenin 1976 Protokolünde taraf olan Devletler için, bu ifade, bu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesini içeriyor kabul edilecektir.

Madde - II

İşbu Sözleşme münhasıran aşağıdakilere uygulanacaktır :

(a) aşağıdaki yerlerde neden olunan kirlenme zararına :

(i) Äkit Taraflardan birisinin karasuları dahil, ülkesinde; ve

(ii) Uluslararası hukuka göre belirlenen Âkit Tarafın münhasır ekonomik bölgesinde, veya, Âkit Taraf böyle bir bölge belirlememişse, bu Devlet tarafından uluslararası hukuka göre belirlenmiş ve karasularının ölçüldüğü hattan itibaren 200 deniz miline kadar uzanan, karasularının ötesinde ve bitişiğindeki bölgede;

(b) bu zararların önlenmesi veya en aza indirgenmesi için nerede olursa olsun alınan önleyici tedbirlere.

Madde - III

1. Bu hadise neticesinde geminin sebep olduğu bütün kirlenme zararlarından, bu maddenin 2 ve 3 üncü paragraflarındaki haller hariç geminin hadise zamanındaki donatanı, hadise bir olaylar dizisinden oluşuyorsa ilk olay tarihindeki donatanı sorumludur.

2. Donatan kirlenme zararının :

(a) Bir harp, düşmanlık, iç savaş veya ayaklanma hareketi yahut önlenmesi ve kaçınılması ka-
bil olmayan anormal bir tabiat hadisesi sonucu olduğunu, veya

(b) Münhasıran üçüncü bir şahsın zarar verme kasdıyle vukubulan bir hareket veya ihmalinin sonucu olduğunu, veya

(c) Münhasıran bir hükümetin yahut fener veya sair seyir yardımcılarının bakımından sorumlu bir merciin bu görevinin yerine getirilmesindeki bir ihmali veya başkaca nizamla aykırı bir fiili sonucu olduğunu, ispat ederse sorumlu olmaz.

3. Donatan kirlenme zararının kısmen veya tamamen, zarar gören şahsın zarar verme kasdıyle vuku bulan bir hareket veya ihmalden yahut başkaca bir kusurundan ileri geldiğini ispat ederse bu şahsa karşı sorumluluktan kısmen veya tamamen kurtulabilir.

4. Donatandan, bu Sözleşme kapsamının dışında, hiç bir kirlilik zararı için tazminat talebinde bulunulamaz. İşbu maddenin 5 inci paragrafına tâbi olarak aşağıda belirtilenlerden, hasarın, zarar verme kasdıyle veya dikkatsizce ve muhtemelen zarara sebep olabileceği bilinerek yapılan kişisel bir hareket veya ihmalden kaynaklanmaması koşuluyla, ne bu Sözleşmeye ne de başka bir sebebe müsteniden kirlenme zararları sebebiyle tazminat talep edilemez.

(a) Donatanın hizmetlileri veya acentaları veya mürettebatı;

(b) Mürettebatın dışında gemi için hizmet veren kılavuz kaptan veya diğer bir şahıslar;

(c) Herhangi bir charterer (nasıl tanımlandığına bakılmaksızın, bare boat charterer dahil), gemi müdürlü veya işletmecisi;

(d) Donatanın izni ile veya yetkili kamu merciinin talimatı ile kurtarma operasyonları ifa eden herhangi bir şahıs;

(e) önleyici tedbirleri alan her bir şahıs;

(f) Alt paragraf (c), (d) ve (e)'de belirtilen hizmetliler veya şahıs acentaları.

5. İşbu Sözleşme donatanın üçüncü şahıslara rücu haklarına hâcel getirmez.

Madde - IV

Bir hadise iki veya daha fazla geminin karışmasıyla olursa ve bundan kirlenme zararları meydana gelirse, sözkonusu bütün gemilerin donatanları, yeterli bir emniyetle ayrılabilmesi mümkün olmayan bütün zararlarından, Madde III'ün hükümleri saklı olmak kaydıyla ayrı ayrı ve müteselsilen sorumlu olurlar.

Madde - V

1. Bir gemi donatanı, işbu Sözleşme uyarınca herhangi bir olay ile ilgili sorumluluğunu, aşağıdaki şekilde hesaplanan toplam bir meblağla sınırlamak hakkına haizdir.

(a) 5 000 tonaj biriminin üzerinde olmayan bir gemi için 3 milyon hesap birimi;

(b) 5 000 tonaj biriminin üzerindeki bir gemi için, (a) alt paragrafında belirtilen meblağa ilaveten her bir ilave tonaj birimi için 420 hesap birimi;

bununla birlikte, bu toplam meblağın her durumda 59.7 milyon hesap birimini geçmemesi şarttır.

2. Kirlilik zararının, bu donatanın, zarar vermek kasdiyle veya dikkatsizce ve muhtemelen zarara sebep olabileceğini bilerek yaptığı kişisel bir hareketi veya ihmalden kaynaklandığı ispatlanırsa, donatan, işbu Sözleşme altındaki sorumluluğunu sınırlama hakkına sahip olmayacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen sınırlamadan istifade edebilmek için donatan, IX uncu madde gereğince ülkesinde dava açılacak olan Âkit Devletlerden herhangi birinin mahkemesinde veya yetkili diğer bir merciinde veya böyle bir dava açılmamışsa, Madde IX uyarınca bir işlem yapılabilecek Âkit Tarafların bir mahkemesi veya selahiyet sahibi merciinde kendisinin tüm sorumluluk miktarınca bir fon tesis etmek zorundadır. Fon, hesaplanan meblağın depo edilmesi yahut banka garantisi verilmesi yahut fonun kurulduğu Âkit Devletin mevzuatına göre şayanı kabul olan ve mahkeme veya diğer yetkili mercice yeterli sayılacak başka bir garantinin ibrazı suretiyle tesis olunabilir.

4. Fon, zarar görenler arasında sabit olan alacakları nispetinde paylaşılır.

5. Fon paylaşılmadan önce sözkonusu hadiseden doğan kirlenme zararları için tazminat ödenecek donatan yahut müstahdem veya görevli bir şahsı veya sigortacısı yahut ona başkaca maliyet gütüncü vermiş olan kişi, tazminat alan şahsın işbu Sözleşme uyarınca haiz bulunduğu haklara tediye miktarınca halef olur.

6. Bu maddenin 5 inci paragrafında öngörülen halefiyet hakkı, olayda uygulanacak millî Kanun cevaz verdiği takdirde, paragrafta zikredilenlerden başka bir şahıs tarafından dahi kirlenme zararları yüzünden ödediği tazminat için kullanılabilir.

7. Donatan veya diğer bir şahıs fonun paylaşılmasından önce tediye bulunması halinde, 5 ve ya 6 ncı paragrafta göre halefiyet hakkını haiz bulunacağı bir tazminatı kısmen veya tamamen daha sonraki bir tarihte ödemek zorunda kalabileceğini ispat ederse ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemesi veya sair yetkili mercii bu şahsın sözü edilen daha sonraki bir tarihte fondan talepte bulunabilmesini teminen yeterli bir meblağın saklı tutulmasını emredebilir.

8. Kirlenme zararlarını önlemek veya asgari düzeyde tutmak için donatan tarafından isteyerek yapılan makul masraf ve fedakârlıklar fona karşı diğer alacaklarla eşit düzeydedir.

9(a) İşbu Maddenin 1 inci paragrafında anılan "hesap birimi", Uluslararası Para Fonu tarafından tanımlanan Özel Çekme Hakkı anlamındadır. Paragraf 1'de belirtilen meblağlar, paragraf 3'te anılan fonun oluşturulması tarihinde Özel Çekme Hakkına referansla bu para birimi değeri esasına göre ulusal para birimine dönüştürülecektir. Özel Çekme Hakkı açısından, Uluslararası Para Fonu üyesi olan Âkit Taraf bir Devletin ulusal para birim değeri, operasyon ve işlemler için sözkonusu tarihte yürürlükte olan Uluslararası Para Fonunca uygulanan değerlendirme yöntemine göre hesaplanacaktır. Özel Çekme Hakkı açısından, Uluslararası Para Fonu üyesi olmayan bir Âkit Taraf Devletin ulusal para birimi değeri, bu Devlet tarafından belirlenen şekilde hesaplanacaktır.

9(b) Bununla beraber, Uluslararası Para Fonu üyesi olmayan ve kanunu, 9(a) paragrafı hükümlerinin uygulanmasına müsaade etmeyen bir Âkit Taraf Devlet, işbu Sözleşmenin onayı, kabulü, tasvibi veya Sözleşmeye giriş tarihinde veya bu tarihten sonraki herhangi bir tarihte, 9(a) paragrafında anılan hesap biriminin 15 altın franka eşit olacağını beyan edebilir. Bu paragrafta anılan altın frank, 900/1000 ayarında 65.5 miligram saf altın karışımına karşılık gelmektedir. Altın frangın ulusal para birimine dönüştürülmesi, ilgili Devlet kanununa göre yapılacaktır.

9(c) 9(a) paragrafının son cümlesinde belirtilen hesaplama ve 9(b) paragrafında adı geçen dönüştürme, 9(a) paragrafının ilk üç cümlesinin uygulanmasından kaynaklanacak paragraf 1'deki meblağların, Âkit Taraf Devletin ulusal para biriminde mümkün olduğu kadar gerçek aynı değeri ifade edecek şekilde yapılacaktır. Âkit Taraflar, işbu Sözleşmenin onayı, kabulü, tasvibi veya Sözleşmeye katılma belgesi depositere verildiğinde ve duruma göre paragraf 9(a)'ya göre hesaplama şeklini veya 9(b) paragrafındaki dönüştürme sonucunu ve bunlardan herhangi birisinde bir değişiklik olduğunda bu değişikliği depositere bildirecektir.

10. İşbu Maddenin amacı için, gemi tonajı, 1969 Gemileri Tonaj Ölçümü ile İlgili Uluslararası Sözleşmenin Ek 1'de belirtilen tonaj ölçme düzenlemelerine göre hesaplanacaktır.

11. Sigortacı veya malî güvence veren kişiler, işbu maddeye göre gemi donatısıyla eşit şartlar ve aynı hukuki etkiye sahip olmak üzere bir fon oluşturma hakkını haizdirler. Paragraf 2 uyarınca, donatan, sorumluluğunu sınırlandırma hakkını haiz olmasa bile, böyle bir fon kurulabilir, ancak bu fonun kurulması, bu durumda donatan aleyhine talepte bulunacak talep sahiplerinin haklarına zarar vermeyecektir.

Madde - VI

1. Donatan hadiseden sonra Madde V gereğince bir fon tesis eder ve sorumluluğunu sınırlamak hakkını da haiz bulunursa :

a) Hiç kimse bu hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle hiç bir tazminat hakkını donatanın başka malları üzerinde kullanamaz.

b) Her Âkit Taraf Devletin mahkemesi veya sair yetkili mercii, hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle ileri sürülen bir tazminat alacağı için seferden alıkonmuş olan gemi veya donatanın diğer mallarını, keza böyle bir alıkoymayı önlemek maksadıyla verilmiş olan tazminat veya başkaca garantileri serbest bırakır.

2. Yukarıdaki hükümler ancak alacaklının fonu idare eden mahkemeye başvurabilmesi ve fonun da gerçekten onun alacağını ödemede kullanılabilmesi şartları ile caridirler.

Madde - VII

1. Âkit bir Devlette müseccel olup da dökme olarak 2 000 tondan fazla hidrokarbon yükü taşıyan donatanı, işbu Sözleşmeye müsteniden kirlenme zararlarından sorumluluğunu karşılamak üzere bir sigorta yaptırmak yahut bir banka garantisi veya enternasyonal bir tazminat fonunca Madde V. 1 inci paragrafında tespit olunan sorumluluk sınırlarına uygun olarak tanzim olunmuş bir sertifikaya gibi başkaca bir malî güvence vermekle mükelleftir.

2. Âkit Taraf Devletin ilgili mercii tarafından paragraf 1 şartlarına uyulduğunun tespit edilmesinden sonra her bir gemiye, işbu Sözleşme hükümlerine göre, sigorta veya diğer malî teminatın yürürlükte olduğunu belirten bir belge verilecektir. Bir Âkit Taraf Devlette tescilli bir gemi ile ilgili olarak, bu belge, geminin sicile kayıtlı olduğu Devletin ilgili mercii tarafından verilecek veya tasdik edilecektir. Bir Âkit Taraf Devlette tescilli olmayan bir gemi ile ilgili olarak, bu belge, herhangi bir Âkit Tarafın ilgili mercii tarafından verilebilir veya tasdik edilebilir. Bu belge, ekte verilen model formunda olacak ve aşağıdaki bilgileri kapsayacaktır :

- (a) gemi adı ve tescil limanı;
- (b) gemi donatanının adı ve merkez işyeri;
- (c) teminat türü;
- (d) sigortacının veya teminatı veren şahsın adı ve merkez işyeri, ve uygun olduğunda, sigorta veya teminatın düzenlendiği işyeri;
- (e) belgenin geçerlilik süresi, bu süre sigorta veya diğer teminatın geçerlilik süresinden uzun olmayacaktır.

3. Tasdik edilen belgeler, veren Devletin resmî dili veya dillerinde olacaktır. Kullanılan dil ne İngilizce ne de Fransızca değilse, metin, bu dillerden birisine çevirisini içerecektir.

4. Belge, gemide bulundurulacak ve bir nüshası, gemi sicil kayıtlarını tutan mercilere verilecek veya gemi bir Âkit Taraf Devlette tescilli değilse, belgeyi veren veya tasdik eden mercilere verilecektir.

5. Bir sigorta veya diğer malî teminat, işbu Maddenin 2 nci paragrafında belirtilen geçerlilik süresinin dolması nedeni dışında başka bir nedenle, fesh ihtarnın, işbu Maddenin 4 üncü paragrafında belirtilen yetkililere verilmesi tarihinden itibaren 3 ay önce sona ererse, belge bu yetkili mercilere teslim edilmedikçe veya sözkonusu süre içinde yeni bir belge düzenlenmedikçe, bu sigorta veya diğer malî teminat, işbu Madde şartlarını karşılamayacaktır. Bu hükümler, benzer olarak, işbu Madde şartlarını artık karşılamayan sigorta veya teminatlardaki her türlü değişikliğe de uygulanacaktır.

6. Sicil Devleti, işbu Madde hükümlerine bağlı olarak, belge düzenleme ve geçerliliği şartlarını tespit edecektir.

7. Paragraf 2'ye göre bir Âkit Taraf Devletin bir mercii tarafından verilen veya tasdik edilen belgeler, işbu Sözleşme amaçları için diğer Âkit Taraflarca kabul edilecek ve Âkit Taraf Devlette tescilli olmayan bir gemi ile ilgili olarak verilmiş veya tasdik edilmiş olsa bile, kendileri tarafından verilen veya tasdik edilen belgelerle aynı geçerlikteymiş gibi kabul edileceklerdir. Bir Âkit Taraf Devlet, belgeyi düzenleyen veya tasdik eden Devletin, belgede adı geçen sigortacı veya garantörün, işbu Sözleşme ile getirilen yükümlülükleri karşılayabilme kabiliyetinde olduğu kanaatinde olup olmadığı hususu ile ilgili olarak herhangi bir tarihte istişare talebinde bulunabilir.

8. Kirlenme zararının tazmini ile ilgili her talep, doğrudan sigortacıya veya gemi donatanının kirlilik zararı sorumluluğu için malî teminat sağlayan diğer şahsa karşı yapılabilir. Böyle bir durumda davalı, donatan, Madde V, paragraf 2'ye göre sorumluluğunu sınırlama haklarını haiz olsa bile, Madde V, paragraf 1'de belirtilen sorumluluk sınırlamalarından yararlanabilir. Davalı, ayrıca, (malikin iflas ve tasfiye durumları hariç olmak üzere) bizzat malikin başvurma hakkı olan savunmalardan yararlanabilir. Bundan başka, kirlenme zararlarının bizzat malikin kasdi bir hareketi neticesi olduğu iddiasını ileri sürebilir; bununla beraber davalı, malik tarafından davalıya karşı başlatılan yargılama sürecinde, başvurmaya hakkı olabilecek savunmalar dışında herhangi bir başka savunmadan yararlanamaz. Davalı, her durumda, malikin duruşmalara katılımının sağlanmasını talep etme hakkına sahip olacaktır.

9. Birinci paragraf uyarınca bir sigorta akdi veya başkaca teminat gösterilmesi suretiyle tesis olunan meblağ münhasıran işbu sözleşmelerden doğan tazminat alacaklarının tesviyesine tahsis olunur.

10. Âkit Devletler kendi bayraklarını taşıyan ve bu madde hükümlerine tabi olan gemilere işbu maddenin 2 veya 12 nci paragrafı uyarınca düzenlenmiş bir sertifikaya sahip bulunmadıkça, ticarî faaliyette bulunma izni vermeyecektir.

11. İşbu madde hükümlerine bağlı kalmak üzere, her Âkit Devlet, ulusal mevzuatına göre, dökme halinde 2 000 tondan fazla hidrokarbon yüklü taşıyan ve ülkesi dahilinde bir limana gelen veya onu terk eden veya açıkta karasuları dahilinde bir yükleme boşaltma yerine gelen veya onu terk eden gemilerin, hangi memleket sicilinde kayıtlı bulunursa bulunsunlar, 1 inci paragraf hükümlerine uygun bir sigorta yapmalarını veya sair malî güvence göstermelerini sağlar.

12. Âkit bir Devletin mülkiyetinde olup da sigorta veya sair malî güvencesi bulunmayan gemilere bu maddenin ilgili hükümleri uygulanmaz; ancak böyle bir gemi, Sicil Devletinin yetkili makamlarınca düzenlenmiş ve geminin sözkonusu devlete ait ve mesuliyetinin de Madde V'in 1 nci paragrafında tespit olunan sınırlar dahilinde karşılanmış olduğunu gösteren bir belgeye sahip olmak zorundadır. Belge imkânı nispetinde 2 nci paragraftaki örneğe uygun olacaktır.

Madde - VIII

İşbu Sözleşmede öngörülen tazminat hakları zararın vukuundan itibaren üç sene içinde dava edilmedikleri takdirde düşerler. Zarara sebep olan hadise tarihinden itibaren altı sene geçtikten sonra artık hiç bir dava açılmaz. Hadise birden çok aşamada gerçekleşmişse, altı senelik süre birinci aşama tarihinde işlemeye başlar.

Madde - IX

1. Bir hadise, bir veya birden çok Âkit Devletin, karasuları, veya Madde II'de belirtilen bir alan dahil, ülkesinde kirlenme zararlarına sebep olur yahut kirlenme zararlarını önlemek veya asgari düzeyde tutmak için karasuları veya alanları dahil olmak üzere böyle bir ülkede korunma tedbirleri alınmış bulunursa, tazminat davaları ancak sözkonusu Âkit Devlet veya Devletlerin mahkemelerinde açılabilir. Davalı bu gibi davalardan makul bir süre içinde haberdar edilir.

2. Her Âkit Devlet bu gibi tazminat davalarını hükme bağlayabilmek üzere mahkemelerine gerekli yetkiyi sağlar.

3. Beşinci madde gereğince fon tesisinden sonra, ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemeleri fonun taksim ve tevziine ait bütün meselelerde münhasıran yetkilidirler.

Madde - X

1. IX uncu maddeye göre yetkili olan bir mahkeme tarafından verilen ve menşei memleketinde aleyhine adli kanun yollarına başvurulması artık mümkün bulunmayan kabili icra bir hüküm bütün Âkit Devletlerce tanınır, meğher ki,

a) Hüküm hilâli bir şekilde istihsal edilmiş olsun, veya

b) Davalı münasip bir süre içinde davadan haberdar edilmemiş ve mahkemede kendisine savunma imkânı verilmemiş bulunsun.

2. Birinci paragraf uyarınca tanınan ilam, Âkit Devletlerden her birinde mezkûr devlet tarafından öngörülen merasim yerine getirilir getirilmez kabili icra olur. Bu merasim, esas hakkında yenden inceleme yapılmasına izin veremez.

Madde - XI

1. İşbu Sözleşme hükümleri savaş gemileri ile bir devlete ait veya onun tarafından işletilmek üzere olan ve belirli bir dönemde münhasıran gayri ticarî bir devlet hizmetine tahsis edilmiş olan gemilere uygulanamaz.

2. Bir Âkit Devlete ait olup da ticarî maksatla kullanılan gemilerden dolayı her Âkit Devlet Madde IX'da zikrolunan mahkemelerde dava olunabilir; böyle bir halde davalı, egemen bir devlet sıfatıyla haiz bulunduğu bütün savunmalardan feragat eder.

Madde - XII

İşbu Sözleşme, imzaya açıldığı tarihte yürürlükte olan veya imzaya, onaya veya katılmaya açılan Uluslararası Sözleşmelerin -sadece bu Sözleşmelerin işbu Sözleşme ile ihtilafı olduğu kapsamda olmak üzere- üstünde olacaktır; bununla birlikte, işbu Madde hükümlü, Sözleşme Tarafı Devletlerin, Sözleşme Tarafı olmayan Devletlere karşı, diğer Uluslararası Sözleşmelerden kaynaklanan ve-cibelerini etkilemeyecektir.

Madde - XII bis

Geçici hükümler

Bir Devletin, bir olay tarihinde, hem işbu Sözleşmeye hem de 1969 Sorumluluk Sözleşmesine Taraf bulunuyor olması durumunda aşağıdaki hükümler uygulanacaktır :

(a) İşbu Sözleşme çerçevesinde, bir olayın kirlenme zararına neden olması halinde, işbu Sözleşme altındaki yükümlülük, 1969 Sorumluluk Sözleşmesi uyarınca da ortaya çıkıyor ise ve ortaya çıktığı ölçüde, kaldırılmış addedilecektir.

(b) Bir olayın işbu Sözleşme kapsamı içinde kirlenme zararına neden olduğu ve sözkonusu Devletin hem işbu Sözleşmeye hem 1971 tarihli Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Tazmini için bir Uluslararası Fonun Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşmeye taraf olduğu durumda, işbu Maddenin (a) alt paragrafının uygulanmasından sonra kalan sorumluluk, işbu Sözleşme uyarınca, sözkonusu 1971 Sözleşmesinin uygulanmasından sonra tazmin edilmeden kalan kirlenme zararı ölçüsünde ortaya çıkacaktır.

(c) İşbu Sözleşmenin Madde III, paragraf 4 uygulamasında, "işbu Sözleşme" ifadesi, hangi durum uygunsa, işbu Sözleşme veya 1969 Sorumluluk Sözleşmesi olarak yorumlanacaktır;

(d) İşbu Sözleşmenin Madde V, paragraf 3'ün uygulanmasında, oluşturulacak fonun toplam miktarı, işbu Maddenin (a) alt paragrafına göre ödenmiş kabul edilecek meblağ oranında azaltılacaktır.

Madde - XII ter

Nihaî Maddeler.

İşbu Sözleşmenin nihaî maddeleri, 1969 Sorumluluk Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün 12 ila 18 arasındaki maddeleri olacaktır. İşbu Sözleşmedeki Âkit Taraflar ile ilgili referanslar, belirtilen Protokol Tarafı Devletlere referans olarak alınacaktır.

NİHAİ MADDELER

*1969 Sorumluluk Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün
12 ila 18 arasındaki maddeleri*

Madde 12

İmza, onay, kabul, tasdik ve katılma

1. İşbu Protokol, Londra'da 15 Ocak 1993'ten 14 Ocak 1994 tarihine kadar tüm Devletlerin imzasına açık olacaktır.

2. Paragraf 4'de tâbi olarak, her Devlet

(a) onay, kabul veya tasdik şartına bağlı olarak imzadan sonra onay, kabul veya tasdik etmekle veya;

(b) katılmakla, bu Protokole taraf olabilir.

3. Onaylama, kabul, tasdik veya katılma, bu amaçla hazırlanacak resmî bir belgenin Örgüt Genel Sekreterine tevdi suretiyle olur.

4. 1971 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Tazmini için bir Uluslararası Fonun Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşmeye (Bundan sonra kısaca "1971 Fon Sözleşmesi" olarak anılacaktır) Taraf olan her Devlet, işbu Protokol bu Devlette yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girmesini iptal etmedikçe, bu Sözleşmeye değişiklik getiren 1992 Protokolünü onaylar, kabul eder, tasdik eder veya Protokole katılırsa, işbu Protokolü onaylayabilir, kabul, tasdik edebilir veya Protokole katılabilir.

5. İşbu Protokole Taraf olan ancak 1969 Sorumluluk Sözleşmesine Taraf olmayan bir Devlet, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin diğer Taraf Devletler ile ilgili hükümlerine bağlı olacak ancak 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin Âkit Devletler ile ilgili hükümlerine bağlı olmayacaktır.

6. İşbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde yapılan bir değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra verilen onay, kabul, tasdik veya katılma belgesi, bu değişiklikle tadil edilen Sözleşmeye uygulanacak olarak kabul edilecektir.

Madde 13

Yürürlüğe Giriş

1. İşbu Protokol, her birisinin en az bir milyon birimlik gros tanker tonaja sahip olan dört Devlet dahil on Devletin Örgüt Genel Sekreterine onay, kabul, tasdik veya katılma belgesi verdiği tarihten sonra on iki ay içinde yürürlüğe girecektir.

2. Bununla birlikte, 1971 Fon Sözleşmesine Taraf olan her Devlet, işbu Protokol ile ilgili onay, tasdik, kabul veya katılma belgesini verdiği tarihte, bu belgenin, 1971 Fon Sözleşmesini değiştiren 1992 Protokolünün 31 inci maddesinde belirtilen altı aylık sürenin sonuna kadar işbu maddenin amaçları için yürürlükte olmadığını kabul edileceğini beyan edebilir. 1971 Fon Sözleşmesine Taraf olmayan ancak 1971 Fon Sözleşmesini değiştiren 1992 Protokolü ile ilgili onay, kabul, tasdik veya katılma belgesini veren bir Devlet, ayrıca aynı zamanda işbu paragrafa göre de bir beyanda bulunabilir.

3. Bir önceki paragrafa göre bir beyanda bulunan her Devlet, bu beyanını, Örgüt Genel Sekreterine verilen bir ihbarla geri çekebilir. Bu geri çekme ihbarında bulunan Devletin işbu Protokol ile ilgili onay, kabul, tasvip veya katılma belgesini ihbar tarihinde vermiş olmasının kabul edileceği kaydıyla, bu geri çekme, ihbarın alındığı tarihte yürürlüğe girer.

4. Yürürlüğe girmesi ile ilgili paragraf 1'deki şartlar karşılandıktan sonra, Protokolü onaylayan, kabul, tasdik eden veya katılan her Devlet için, işbu Protokol, ilgili belgenin bu Devlete verilmesi tarihinden sonra on iki ay içinde yürürlüğe girecektir.

Madde 14

Revizyon ve değişiklik

1. Örgüt, 1992 Sorumluluk Sözleşmesinin revizyon veya tadili maksadıyla bir konferansı toplantiya çağırabilir.

2. Âkit Devletlerden en az üçte birinin talebi üzerine Örgüt, Âkit Devletleri 1992 Sorumluluk Sözleşmesinin revize edilmesi veya tadili maksadıyla bir konferansa çağırır.

Madde 15

Tahdit miktarları değişiklikleri

1. Âkit Taraf Devletlerin en az dörtte birinin talebi üzerine, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin Madde V, paragraf 1'de belirtilen sorumluluk sınırlamalarının değiştirilmesi ile ilgili bir teklif, Genel Sekreter tarafından bütün Örgüt Üyelerine ve bütün Âkit Taraflara gönderilecektir.

2. Yukarıda belirtildiği şekilde önerilen ve gönderilen her türlü değişiklik, gönderme tarihinden en az altı ay sonraki bir tarihte değerlendirilmesi için Örgütün Hukuk Komitesine sunulacaktır.

3. Örgüt üyesi olsun veya olmasın, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesi-ne Taraf olan bütün Âkit Devletler, değişikliklerin değerlendirilmesi ve kabulü ile ilgili Hukuk Komitesinin çalışmalarına katılma hakkına sahip olacaktır.

4. Değişiklikler, Âkit Tarafların en az yarısının oylamada bulunması şartıyla, paragraf 3'te belirtildiği üzere, Hukuk Komitesinde hazır bulunan ve oylamaya katılan Âkit Taraf Devletlerin üçte iki çoğunluğu ile kabul edilecektir.

5. Sınırlamaların değiştirilmesi ile ilgili bir teklif işlemlerinde, Hukuk Komitesi, olayların görülmesini ve özellikle bu olaylardan kaynaklanan zarar miktarını, para değerlerindeki değişiklikleri ve önerilen değişikliğin sigorta maliyeti üzerindeki etkisini dikkate alacaktır. Ayrıca, işbu Protokolle değiştirilen Sözleşmenin V. maddesi 1 inci paragrafındaki limitler ile 1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Tazmini için bir Uluslararası Fon Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşmenin 4 üncü maddesi 4 üncü paragrafında belirtilen limitler arasındaki ilişkiyi dikkate alacaktır.

6 (a) İşbu madde altındaki sorumluluk sınırlamalarının hiçbir değişikliği, 15 Ocak 1998 tarihinden önce veya işbu madde altındaki önceki değişikliğin yürürlüğe giriş tarihinden sonra beş yıldan az bir süre içinde değerlendirilemez. İşbu madde altındaki hiçbir değişiklik, işbu Protokolün yürürlüğe girmesinden önceymiş gibi kabul edilmeyecektir.

(b) Hiçbir limit, 15 Ocak 1993'ten itibaren bileşik bir esas üzerinden hesaplanan yılda yüzde 6 artırılan, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde belirlenen limite karşılık gelen miktarı geçecek şekilde artırılamaz.

(c) Hiçbir limit, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde belirtilen limite karşılık gelen meblağın 3 katı meblağı geçecek şekilde artırılamaz.

7. Paragraf 4'e göre kabul edilen değişiklik, Örgüt tarafından bütün Âkit Taraflara bildirilecektir. Değişiklik, bildirim tarihinden sonraki onsekiz aylık sürenin sonunda kabul edilmiş olarak değerlendirilecektir. Hukuk Komitesi tarafından değişikliğin kabul edildiği tarihte Âkit Taraf olan Devletlerin dörtte birinden az bir kısmının, değişikliği kabul etmediklerini Örgüte bildirmeleri şarttır, bu durumda değişiklik red edilir ve hiçbir geçerliliği olmayacaktır.

8. Paragraf 7'ye göre kabul edilmiş sayılan bir değişiklik, kabul tarihinden sonraki onsekiz ay içinde yürürlüğe girecektir.

9. Madde 16, paragraf 1 ve 2'ye göre, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten en az altı ay önce işbu Protokollü feshetmedikleri takdirde, ilgili değişiklik bütün Âkit Tarafları bağlayacaktır. Bu şekilde yapılan bir fesih, değişiklik yürürlüğe girdiğinde yürürlüğe girecektir.

10. Bu değişiklik, Hukuk Komitesi tarafından kabul edildiğinde ancak kabulü ile ilgili onsekiz aylık süre henüz dolmadığında, bu süre esnasında Sözleşme Âkidi olan bir Devleti bağlayacaktır. Bu sürenin sonunda Sözleşme Âkidi olan bir Devlet paragraf 7 uyarınca kabul edilen bir değişiklik ile bağlı olacaktır. İşbu paragrafta belirtilen durumlarda, bir değişiklik yürürlüğe girdiğinde veya işbu Protokol bu Devlet için yürürlüğe girdiğinde, hangisi daha sonra ise, bu değişiklik Devleti bağlayacaktır.

Madde - 16

Fesih

1. İşbu Protokol, sözkonusu bir Âkit Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten sonraki herhangi bir tarihte, bu Âkit Tarafça feshedilebilir.

2. Fesih, Örgüt Genel Sekreterine fesih belgesinin verilmesi ile gerçekleşecektir.
3. Fesih, Örgüt Genel Sekreterine fesih belgesinin verilmesinden sonra oniki ay veya fesih belgesinde belirtilen daha uzun bir sürede yürürlüğe girecektir.
4. İşbu Protokole taraf olan Taraflar arasında, bu Taraflardan herhangi birisince 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin adı geçen Sözleşmenin XVI. Maddesine göre feshi, hiçbir şekilde işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin feshi olarak yorumlanmayacaktır.
5. 1971 Fon Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün 1971 Fon Sözleşmesinde bir Taraf olarak kalmaya devam eden bir Devlet tarafından feshi, işbu Protokolün feshi olarak kabul edilecektir. Bu fesih, 1971 Fon Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolü feshinin işbu Protokolün 34 üncü maddesine göre yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olacaktır.

Madde 17

Belgelerin Verilmesi

1. İşbu Protokol ve madde 15 uyarınca kabul edilen her türlü değişiklik Örgüt Genel Sekreterine verilecektir.
2. Örgüt Genel Sekreteri :
  - (a) (i) tarihleri ile birlikte yeni bir imzayı veya belgenin verilmesini;
  - (ii) Madde 13 uyarınca yapılan her bir beyan ve bildirim ve 1992 Sorumluluk Sözleşmesinin V. maddesi, 9 uncu paragrafı uyarınca yapılan her bir beyan ve bildirim;
  - (iii) İşbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihini;
  - (iv) Madde 15, paragraf 1'e göre yapılan sorumluluk sınırlarının değiştirilmesine yönelik her türlü teklifi;
  - (v) Madde 15, paragraf 4'e göre kabul edilen herhangi bir değişikliği;
  - (vi) İşbu maddenin 8 ve 9 uncu paragraflarına göre yürürlüğe giriş tarihleri ile birlikte Madde 15, paragraf 7'ye göre kabul edilmiş sayılan her türlü değişikliği;
  - (vii) Verilme tarihi ve yürürlüğe giriş tarihi ile birlikte işbu Protokol fesih belgelerinin verilmesini;
  - (viii) Madde 16, paragraf 5 uyarınca yapıldığı kabul edilen her türlü feshi;
  - (ix) İşbu Protokolün herhangi bir maddesi uyarınca istenen her türlü haberleşmeyi, işbu Protokolü imzalayan veya Protokole giren bütün Devletlere bildirecektir.
- (b) İşbu Protokolün tasdikli hakikî nüshalarını bütün İmzacı Devletlere ve işbu Protokole katılan bütün Devletlere gönderecektir.
3. İşbu Protokol yürürlüğe girer girmez, metni, Örgüt Genel Sekreterince, Birleşmiş Milletler Ana Sözleşmesinin 102 nci maddesine göre kaydedilmesi ve yayımı için Birleşmiş Milletler Sekreterliğine gönderilecektir.

Madde 18

Dil

İşbu Protokol, her biri eşit derecede hakikî olmak üzere, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde olmak üzere bir tek orijinal olarak yapılmıştır.

Yirmiyedi Kasım Bindokuzytz Doksaniki tarihinde Londra'da düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilenlerin şahadiyetiyle, aşağıda imzası bulunanlar, bu amaç için ilgili hükümlerle tam yetkili olarak imzalanmıştır.

EK

**SİGORTA BELGESİ VEYA PETROL KİRLİLİĞİ ZARARI İÇİN
HUKUKİ SORUMLULUK İLE İLGİLİ DİĞER MALİ TEMİNATLAR**

1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararlardan Hukukî Sorumluluk ile ilgili Uluslararası Sözleşmenin VII. Maddesi hükümlerine göre düzenlenmiştir.

Gemi Adı	Belirleyici Numara veya Harfler	Tescil Limanı	Gemi Sahibinin Adı ve Adresi

İşbu belge ile, yukarıda adı geçen gemi ile ilgili olarak, 1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararlardan Hukukî Sorumluluk ile ilgili uluslararası Sözleşmenin VII. Maddesi şartlarını karşılayan bir sigorta poliçesi veya diğer bir malî teminat olduğu tasdik edilir.

Teminat Türü : .....

Teminat Süresi : .....

Sigorta Edenin(lerin) ve/veya Garantörün(lerin) Adı ve Adresi :

Adı : .....

Adresi : .....

İşbu sertifika ..... tarihine kadar geçerlidir.

..... Hükümeti tarafından düzenlenmiş veya tasdik edilmiştir.

(Devletin tam adı)

..... (Yer)

..... (tarih)

.....
Düzenleyen veya tasdik eden
yetkilinin imzası ve unvanı

Açıklayıcı Notlar :

1. İstendiğinde, Devlet açıklaması, belgenin verildiği ülkenin yetkili kamu merciiine referansı içerebilir.
2. Teminat toplam tutarı, birden fazla kaynak tarafından verilmişse, bu kaynakların herbirisinin sağladığı tutar belirtilmelidir.
3. Teminat, bir kaç formda verilmişse, bu formlar belirtilmelidir.
4. "Teminat Süresi" kısmında, bu teminatın yürürlüğe girdiği tarihi belirtmelidir.

TÜRKİYE'NİN ÇEKİNCESİ

Sözleşmenin II/a (ii) maddesinde yer alan "... veya, Âkit Taraf böyle bir bölge belirlememişse, bu Devlet tarafından uluslararası hukuka göre belirlenmiş ve karasularının ölçüldüğü hattan itibaren 200 deniz mili uzanan karasularının ötesinde ve bitişiğindeki bölgede..." ifadesi Türkiye açısından bağlayıcı değildir. Zira, böyle bir ifade, uluslararası hukuk normlarıyla çelişmekte olup, Türkiye bu alanları açık deniz olarak tanımaktadır.

TÜRKİYE'NİN BEYANI

Türkiye Cumhuriyeti, eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin 24 Haziran 1975 tarihinde Sözleşmeye taraf olurken Sözleşmenin XI (2) maddesine getirdiği çekinceyi not etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, sözkonusu çekinceyi tanımadığını ilan eder. Türkiye Cumhuriyeti, ticari amaçlarla kullanılan bir devlet gemisinin hukukî sorumluluğuyla ilgili bir dava sözkonusu olduğunda, uluslararası hukukun, bir devlete diğer bir devletin mahkemelerinin yargı yetkisinden muafiyet hakkı vermediği görülmüştür.

